

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program **Финансии и сметководство**

Факултет **Бизнис и економија**

Циклус на студии **Втор циклус (Постдипломски)**

ЕКТС **120**

Код **N-MBAFINACC120C**

Титула **Магистер по економски науки - Насока: Финансии и сметководство**

Архивски број на акредитација [120] **03-621/4**

Решение за почеток со работа **03-1619/20 (18.12.2017)**

Датум на акредитација **21.03.2017**

Опис на програмата

Целите на програмата се :

- Подигнување на нивото на управување и раководење на претпријатијата и развојот на современиот менаџмент;
- Оспособување и изградување на менаџери од современ профил: претприемачи, подготвени да преземаат акции, но и ризици кои се поврзани со секоја иницијатива, флексибилни, решителни и храбри личности;
- Образование на високо квалификувани и професионални менаџери со лидерски способности и желба за справување со предизвиците на новиот милениум;
- Создавање менаџери со нови погледи и начин на размислување, развивање на способности за предвидување на иднината и прифаќање на предизвиците и можностите кои ги нуди бизнисот во 21 век.

Кариера

По успешно завршување на програмата, студентите ќе можат:

- Индивидуално и групно да работат на истражување на најсоодветните форми на исполнување на потребите на населението;
- Да ги елаборираат, од научен и од професионален аспект, разликите и потребите на заедницата;
- Активно да бидат вклучени во изградбата на макро и микро економската политиката;
- Да бидат информирани и да придонесуваат во научните и во професионалните елаборати.

Резултати од учењето

Знаење и разбирање

- Пресметка на основните макроекономски агрегати и критичка анализа на постојните макроекономски политики.
- Давање критички осврт на развојните политики и на нивната примена во националното стопанство.

Примена на знаењето и разбирањето

- Можноста за дијагностицирање на реалните пазарни случувања, предвидување на тенденциите на тие случувања како и анализирање на ефектите на преземените мерки на економската политика врз пазарните движења.

Способност за проценка

- Способни да бидат вклучени во позицијата на лидери во профитабилни и во непрофитабилни организации во земјава и насекаде низ светот.
- Анализа на општите процеси на економскиот развој во светот и посебно процесите на транзиција, регионализација и на глобализација на светските економски текови.

Комуникациски вештини

- Овозможување на развој на лични способности, на комуникација, на истражувања и на други значајни способности кои се потребни за вработување.
- Овозможување на студентите активно да се вклучат во предавањата и да вршат независно истражување во сите области на бизнис и економија.

Вештини на учење

- Развивање на концептот на критичко размислување на студентите.
- Овозможување за стекнување истражувачки способности и искуство за претприемништвото, менаџментот, маркетингот и за финансиите во јавните, во приватните и во непрофитабилните организации.

Листа на предмети

Семестар 1

- [MCBA1018] [6.0 ЕКТС] **Финансии за менаџери**
- [MCBA1011] [6.0 ЕКТС] **Напредна економија**
- [MCBA1019] [6.0 ЕКТС] **Напреден стратемски менаџмент**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен предмет**
- [6.0 ЕКТС] **Слободен изборен предмет**

Семестар 2

- [MCFA2012] [6.0 ЕКТС] **Финансии на корпорации**
- [MCBA2013] [6.0 ЕКТС] **Напредно финансиско сметководство**
- [MCBA2014] [6.0 ЕКТС] **Напредни меѓународни финансии**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен предмет**
- [6.0 ЕКТС] **Слободен изборен предмет**

Семестар 3

- [BE0101] [6.0 ЕКТС] **Методологија на истражување**
- [MCBA1014] [6.0 ЕКТС] **Монетарна економија**
- [EMFA2014] [6.0 ЕКТС] **Портфолио менаџмент и менаџмент на ризик**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен предмет**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен предмет**

Семестар 4

- [MCFA4010] [30.0 ЕКТС] **Магистерски труд**

Description of courses

Задолжителни предмети

- **Финансии за менаџери**
Целта на предметот е да се обезбедат теоретски и практични знаења на студентите од областа на

менаџирањето со финансиите на деловните субјекти. Студентите (потенцијални менаџери) се запознаваат со финансиските информации за да можат да ги анализираат и да ги протолкуваат финансиските податоци, во евентуалните инвестициони и финансиски одлуки. Целта е и да се овозможи студентите да развијат способности за вреднување на деловниот субјект како и за менаџирање со разните форми на финансирање на деловните активности и за предвидување при донесувањето одлуки за инвестирање сега и во иднина.

- **Напредна економија**

Предметот е составен од два дела и тоа: микроекономија и макроекономија. Во рамките на микроекономијата се изучува однесувањето на потрошувачот во услови на егзистенција на буџетско ограничување и неговата целна функција - максимизација на корисноста, како и однесувањето на претпријатието во различни пазарни структури и нивната целна функција - максимизација на профитот. Во микроекономијата се изучуваат и факторите на производство и нивните цени, како и улогата на државата во регулирањето на бизнисите и на домените на пазарниот неуспех. Макроекономијата го изучува функционирањето на економијата во целина. Во тој контекст вниманието е фокусирано на најзначајните макроекономски големини: бруто домашниот производ, инфлацијата, невработеноста, штедењето, инвестициите, девизниот курс и слично. Посебно внимание се обрнува на факторите кои ја нарушуваат макроекономската рамнотежа на кус и долг рок, како и на природата и карактерот на клучните макроекономски политики низ кои се настојува движењето на фактичкиот бруто домашен производ да се доближи, толку колку што тоа е возможно, до движењето на потенцијалниот бруто домашен производ.

- **Напреден стратешки менаџмент**

Целта на предметот на последипломските студии е студентите да ги продлабочат своите знаења од областа на стратешкиот менаџмент преку анализа на конкретните случувања од оваа област во Република Македонија и во светот. Во овој правец целта е да се разработат на подетално ниво сите релевантни теми од областа на стратешкиот менаџмент и да се надолполнат со случаи од практиката на деловните организации.

- **Финансии на корпорации**

Предметот претставува можност студентите да ги продлабочат своите познавања од оваа област. При тоа, особено внимание им е посветено на следниве подрачја: извори на финансирање на фирмите, структура на капиталот, финансирање на тековното работење, финансирање на инвестициите, финансиска политика, финансиска анализа.

- **Напредно финансиско сметководство**

Примарната цел на напредното финансиско сметководство е подготовка на главните финансиски извештаи како биланс на состојба, биланс на успех и извештај за паричните текови со што се претставуваат оперативниот перформанс на претпријатието во текот на одреден период и финансиската состојба во одредена временска точка. Овие извештаи - кои обично се подготвени квартално и на годишна основа се во согласност со МСС и се насочени кон надворешни страни, вклучувајќи ги и инвеститорите, кредиторите и регулаторните органи и даночните власти. Освен изговување на главните финансиски извештаи истовремено се цели и на интерпретација на овие извештаи во функција на усвојување правилни деловни одлуки.

- **Напредни меѓународни финансии**

Цели на предметната програма е да се даде вовед во меѓународниот финансиски менаџмент и да се дебатира зошто е важно да се совладаат меѓународните финансии, а посебно да се направи разлика на меѓународни и домашните финансии. Се воведуваат различни видови на меѓународните монетарни системи под кои светската економија може да работи и функционира во различни времиња. Дополнително, предметната програма опфаќа и материјал за Европската монетарна унија, за концептите на билансот на плаќање и сметководство. Се дава и преглед на корпоративното управување во светот. Структура на корпоративното управување во голема мера се разликува од земја до земја, како одраз на различни културни, економски, политички и правни системи.

- **Методологија на истражување**

Овој предмет се фокусира на еден широк спектар на методи на истражување кои може да се користат во рамки на сите општествени науки. Се посветува внимание како на квантитативните така и на квалитативните методи на истражување. Овој предмет е наменет за поединци кои имаат потреба да спроведат општествени истражувања како дел на нивните академски студии.

- **Монетарна економија**

Предметот е ги вклучува основните монетарни концепти и политики, развојот на монетарната рамка, макроекономска и монетарна анализа и користење на регресиона анализа. Тој треба да им овозможи на студентите (концептуално и методолошки) да ги анализираат различните монетарни политики, врската помеѓу монетарните агрегати и макроекономските варијабли, како и улогата на различните монетарни и финансиски институции во процесот на понуда на пари.

- **Портфолио менаџмент и менаџмент на ризик**

Овој курс нуди напредни знаења и вештини за портфолио и управување со ризикот. Курсот ги опфаќа теориските и практичните аспекти од идентификацијата на ризикот до негово интегрално управување. Во овој контекст, се демонстрира концептот на портфолио за диверсификација на ризиците, избор на хартии од вредност, управување со портфолио, анализа на портфолио, финансиски деривати, итн.

- **Магистерски труд**

По положувањето испити, студентот може да ја започне постапката на поднесување, подготвување и јавната одбрана на магистарската тезата. Студентот избира ментор, со чии инструкции го подготвува барањето за магистерската тезата. Барањето мора да биде дозволено од наставно-научниот совет на Факултетот. По подготвување на конечната верзија на магистерскиот труд, Наставно - научниот совет на Факултетот формира тричлена комисија, која го подготвува извештајот, со кој се прифаќа или се одбива магистерскиот труд. Позитивниот извештај се одобрува од Наставно - научниот совет и се утврдува датумот за јавна одбрана. По успешното завршување на одбраната студентот стекнува диплома - Магистер по економски науки / Насока: Финансии и сметководство.

Изборни предмети

- **Применета статистика**

Преку овој предмет студентите ќе ги разберат и применат елементите на дескриптивната статистика, теорија на веројатност проследено со веројатноста и распределбата на примероците, пресметка на дистрибутивните параметри, пресметка и контрола на статистичките хипотези, тестирање на хипотезите, анализа на варијанса, линерна анализа и анализа на временски серии, едноставна линеарна регресија и корелација.

- **Пари и банкарство**

Предметот е заснован на апликација на стандардната економска анализа. Се состои од изучување на теориите, моделите, политиките и меѓународните искуства. Целта е оспособување за разбирање и анализа на процесите на растот и развојот. Пререквизити се завршени испити од макро и макроекономија, математика и квантитативна анализа. Подлабоки познавања од одделни дисциплини и субдисциплини како што се применета економија, јавни финансии, монетарна економија, меѓународна трговија, меѓународни финансии, инвестиции и др. се комплементарни и многу корисни за совладување на содржината на предметот.

- **Финансиски пазари и институции**

Изучувањето на материјата по овој предмет треба да им овозможи на студентите да ги запознаат основните принципи на функционирањето на финансиските пазари (пазари на пари, пазари на капитал, девизни пазари, итн.) и финансиските институции (банки, осигурителни компании, пензиски фондови, инвестициони фондови, итн.) кои претставуваат извонредно важен дел од секоја национална економија, како и на светската економија во целина. Финансиските пазари и институции не само што влијаат на нашиот секојдневен живот, туку исто така се занимаваат со трансфер на големи износи на средства кои потоа влијаат на профитите на фирмите, производството на стоки и услуги и на економската благосостојба на нашата и странските економии. Во последните десетина години се случиле фундаментални, револуционерни промени на финансиските пазари и институции во светски рамки. На свој начин, низ драматични промени минаа и македонските финансиски пазари и институции. Овој предмет ќе ги запознае студентите со главните насоки и содржината на тие промени. Но со оглед на тоа што е извесно дека интензитетот на промените нема да се намали во иднина, тој е фокусиран кон тоа да им обезбеди на студентите такви знаења и аналитички орудие, кои ќе им бидат потребни да ги разберат финансиските иновации што сигурно ќе се случат кога тие професионално ќе се занимаваат со финансискиот бизнис.

- **Анализа на финансиски извештаи**

Овој предмет ги опфаќа следниве теми: основи на финансиска анализа, видови финансиска анализа, аналитичка рамка за анализа на финансиски извештаи, систем на финансиско известување, основни финансиски извештаи, сметководствена добивка и средства, анализа на паричните текови, финансиските

показатели и финансиската анализа, интегрирана анализа, анализа на долгорочни средства, анализа на афинансиски обврски, анализа на финансиски извештаи, синтеза, анализа на структурата на капиталот.

- **Ревизија**

Предметот е замислен да им понуди на студентите основни сознанија за концептуалните, теоретските и практичните аспекти на ревизијата во современото турбулентно окружување. Креирањето на програмата е инспирирано од желбата на студентите кои се определиле да студираат на насоката сметководство и ревизија да им се овозможи во континуитет со изучуваните сметководствени дисциплини да ги заокружат стекнатите знаења од сметководството и ревизијата, подлабоко да навлезат во тајните на ревизорската професија и да станат успешни ревизори во практиката. Основна цел на предметот е да укаже на клучните проблеми со кои, на почетокот на новиот милениум, се соочува ревизорската професија во светот и кај нас. Материјата што ќе биде обработена во рамките на овој предмет ги расветлува фундаментите на ревизорската професија и амбиентот во кој истата непречено и континуирано егзистира, со потесно фокусирање на имплементирањето на професионалната регулатива, етичките норми на професионалното делување и релевантната законска регулатива. Во интерес на полесно совладување на материјата на студентите им се нуди комплексен пристап односно постапно чекор по чекор следење на процесот на ревизија од иницијалната фаза на договарање на ангажманот, преку планирање на активностите и спроведување на постапките за ревизија до финалната фаза - презентирање на извештајот за извршената ревизија.

- **Теорија на игра**

Целта на овој предмет е да ја подобри стратешка способност за донесување одлуки во конкурентни ситуации во кои оцената за исходот од акцијата не зависи само од изборот што ќе се направи, туку и од направениот избор од другите. Ние се концентрираме на аналитичкиот метод кој произлегува од теоријата на играта, која предвидува ригорозна аналитичка рамка за структурирање конкурентни ситуации, идентификување на алтернативи и за изборот меѓу нив. Нашиот основен пристап ќе биде да се пробие комплексноста во делови, преку користењето на теоријата на играта за анализа на деловите. Нашата цел е да се стане подобар стратешки донесувач на одлуки во однос на конкурентни предизвици. Главни цели ќе биде да се користи теоријата на играта, да се идентификуваат, да се дијагностицираат и да се анализираат предизвици со кои се соочуваат фирмите во динамичната индустрија и да ја применуваат теоријата на играта, концептите и алатките за развивање стратегии за конкурентната предност. Сето ова ќе биде направено со анализа на различни игри.

- **Урбана економија**

Овој предмет ќе ги запознае студентите со економските сили кои го обликуваат развојот на градските средини и на метрополите. Предметот согледува зошто градовите воопшто постојат и зошто сите градови не се развиваат со исто темпо. Освен ова се согледуваат и аспекти како сиромаштијата, сегрегацијата, криминалот, како и загадувањето на животната средина.

- **Сметководство на јавен сектор**

Целта на наставата по предметот е да им се помогне на студентите во разбирањето на улогата и на значењето на сметководствениот систем во јавниот сектор. Во тие рамки да се укаже на приодот кон финансиското известување, посебно на методолошките основи на сметководството, принципите и меѓународните сметководствени стандарди за јавен сектор, финансиското известување на владата за меѓународна споредба во согласност со системот на национални сметки и системот на државна финансиска статистика, сметководството на долгорочните средства и долгови, фондовското сметководство, буџетот и буџетското сметководство и ревизијата во јавниот сектор.

- **Напредно управувачко сметководство**

Целта на предметот Напредно управувачко сметководство е студентите да стекнат напредно познавање на сметководство на трошоци и управување, особено во однос на: пресметката, буџетирањето, контролата и евалуацијата на центрите на одговорноста при донесување одлуки во полза на развивање на компанијата. Посебна специфична цел на овој предмет ќе биде утврдување на цената на трошоците и определување на приходите во специфични ситуации со концептот на опортунитетен трошок и приход и во ситуации кога се одлучува врз база на релевантни информации.

- **Економија на инвестиции**

Преку предметот Економија на инвестиции студентите стекнуваат соодветни знаења и вештини од областа на инвестициите како кај МСП така и на макроплан. Студентите ќе стекнат теоретски и практични знаења во насока на разбирање на инвестициите како и на нивната поврзаност со економскиот пораст и развој, разбирање на инвестицискиот процес и инвестициските одлуки. Студентите ќе стекнат и напредни знаења за економско-финансиска анализа на инвестициските проекти и другите форми на инвестирања на макроплан и

макроплан. На крајот на наставата по овој предмет студентите ќе бидат подготвени да работат како менаџери, способни да донесуваат соодветни инвестициски одлуки во деловните субјекти каде што ќе бидат вработени.

- **Реторика**

Во текот на својата историја долга 2500 години, реториката се користи за означување многу нешта, но под реторика денес се подразбира уметноста на убедување преку јазик. Реториката го означува начинот на кој поединецот се надоврзува на одредена тема или идеја со цел да го убеди другиот. Реториката ја карактеризираат неколку главни одлики и најпрвин ги дефинира одредените типични ситуации на говорот.

- **Мултилингвализам и мултикултурализам**

Цел на овој предмет ќе биде разгледување на повеќејазичноста во мултикултурните општества, како социјална појава. Оваа појава е масовна во светот. Во предавањата ќе се разгледуваат попрецизно термините: еднокултурност, повеќекултурност, мултикултурност. Ќе биде разјаснет поимот лингвистички национализам, а се izdelуваат две форми на ваков национализам, при што едната се судира со другата: кај водачите на најмоќните земји национализмот значи ширење, а за малцинствата тој добива форма на непокор и борба за афирмација на идентитетот, наспроти таков притисок. Видно место во програмата ќе зазема и мултикултурализмот во сферата на образованието.

- **Одбрани напредени поглавја од ИТ - апликации за изработка на научен труд**

Целта на овој предмет е: Да им се прикажат техничките елементи, структурата на текстот и дизајнот на еден научен труд. Да им овозможи на студентите да стекнат понапредни познавања и вештини од одбрани напредни поглавја од ИТ-апликации, кои ќе им бидат потребни при изработка на научни и стручни трудови. Практична примена на овие цели при изработка на индивидуален научен труд на студентот.

- **Одбрани напредни поглавја од апликации за статистичка обработка на податоци**

Целта на овој предмет е: Да се прикажат техничките елементи од областа на статистиката: организирање, обработка, споредување преку анализи и публикување на податоците. Да им овозможи на студентите да стекнат понапредни познавања и вештини од одбрани напредни поглавја од апликациите за статистичка обработка на податоците. Практична примена на овие цели при статистичка обработка на податоците стекнати од прашалници, прилози, научни истражувања и од друга документација.

- **Професионална комуникација**

Предметот е фокусиран на развојот на оние комуникациски вештини кои се суштествени за ефикасно функционирање во професионалниот свет. Студентите ќе го совладаат процесот на анализа на различни комуникациски ситуации, и тоа како соодветно да одговора на нив. Меѓу темите кои ќе бидат вклучени се и комуникација во организации, интерперсонална и групна комуникација, усни презентации, интервјуа за вработување, професионални деловни писма, како и интерперсонални вештини, вклучувајќи групна динамика и тимска работа.

- **Пазар на трудот**

Целта на предметот „Пазар на трудот„ е студентите од вториот циклус да стекнат основни и продлабочени знаења за теоријата на пазарот на трудот и за механизмите за функционирање на пазарната економија. Студентите ќе ги совладаат категориите, законите и основните принципи преку кои функционира пазарот на трудот. Се прави детална анализа на моделот на однесување и на улогата која ја имаат клучните чинители на пазарот на трудот: индивидуите, компаниите и владата. Анализата се базира на две основни категории на пазарот – побарувачката и понудата – кои се применуваат речиси на сите теми кои се обработуваат за овој предмет. Знаењето кое ќе го добијат студентите со овој предмет претставува теоретска основа потребна за разбирање и на различните теории и политики кои се применуваат на пазарот на трудот. Преку предметот студентите ќе разберат како пазарите на трудот ефикасно го распределуваат и го користат реткиот фактор на производството - трудот. Предавањата вклучуваат знаење за: концептите на побарувачката и понудата и нивната практична примена; однесувањето на индивидуите на пазарот на трудот со цел да се максимизира нивната корисност; однесувањето на компаниите на пазарот на трудот со цел да се максимизира нивната корисност; однесувањето на компаниите на пазарот на трудот со цел да се максимизира профитот; улогата на владата на пазарот на трудот, различни структури на пазарите на трудот: пазарот на трудот во целосна конкуренција, монополот на пазарот на трудот, улогата на синдикатите на пазарот на трудот, билатералниот монопол на пазарот на трудот. Предавањата и дискусиите во текот на предавањата се однесуваат и на материјалот кој не е содржан во книгата и на некои аспекти од материјалот кој се содржи во основната литература нема да се дискутира на час туку студентите преку активно учење сами ќе го совладаат. Поради тоа, со цел студентите да постигнат успех во учењето содржините од предметот ќе бидат обработувани преку предавања и работилници со активно учество во дискусиите на различни теми кои се однесуваат на пазарот

на трудот.

- **Методологија на наставата**

Целта на овој предмет е да се запознаат студентите со основните пристапи и методи на предавање. Од студентите се очекува стекнат знаења и вештини со кои ќе можат да применат средства за активна настава. Опфатен е и пристап за развојот, наставата и учењето како концепти, како и за основни практики кои ќе им овозможат на предавачите да предаваат за развојот на мислењето. Преку овој предмет, студентите ќе стекнат и теоретска основа и стратегии со кои ќе можат да го развиваат и своето и критичкото мислење на студентите.

- **Филозофија на општествените науки**

Овој модул опфаќа информации кои ќе им овозможат на студентите да стекнат знаења, вештини и способности, односно да бидат стручни и компетенти во општествените науки, вклучувајќи ја и општата методологија (објаснување, теоретизирање, тестирање), примена на филозофијата (особено индивидуализмот наспроти холизмот), природата на рационалноста и историјата на теории и концепти. Овој модул нуди напредно истражување на актуелните дебати за онтологијата, методологија и за целите на општествените науки. Предметот ќе се фокусира на централните прашања на општествените науки: етнометодологија; еволуција; феноменологија; рационалност; релативизам; научни методи; текстуални толкувања. Резултати од учењето: По успешното завршување на овој предмет, студентите ќе бидат способни: • Да ги разберат целта на општествените науки и разликата меѓу објаснувањето и разбирањето на човековото однесување. • Да го објаснат различниот пристап во општествените науки, да ги споредат природните науки, особеностите за луѓето и општествените феномени. • Да ги разберат општествените структури, практики, норми, институции итн., како и односот меѓу поединците и поголемите општествени структури. • Да се потпираат не само на факти за поединците и за нивната ментална состојба, туку и на случаите во кои општествените феномени не можат да се објаснат што се однесува до индивидуалното однесување. • Да разберат и да прифаќаат одреден збир на вредности на еден поинаков начин од природните науки, да добијат можност за објективност во општествените науки.

- **Менаџмент на проекти**

По успешното завршување на наставата, студентите треба да бидат способни: Да ги планираат активностите неопходни за реализација на проектот, да ја идентификуваат нивната меѓузависност во поглед на времетраењето и трошоците. Да ги подготвуваат потребните извештаи и да ја реализираат целокупната потребна комуникација меѓу проектот и клиентот, како и меѓу членовите на тимот и другите стејхолдери. Да го структурираат проектот со своите составни активности. Да изработат гантограм и мрежен дијаграм на проектот и да го утврдат најкраткото време за реализација на проектот. Да користат софтвер МС Проект како алатка во процесот на планирање, имплементација и при надзор врз проектот. Да го дефинираат проектот, да ги идентификуваат неговиот обем и неговите цели, како и да развијат проектна спецификација.

- **Методи на оптимизација**

Целта на овој предмет е да се презентираат техниките на моделирање и оптимизација со цел да се оспособи студентите за развивање модели кои се користат за решавање реални проблеми од областа на компјутерските науки. Целта на овој предмет е да се анализира важноста на матричното факторизирање како една важна алатка што нуди модалитети за оптимизација на решенијата на различни нумерички алгоритми кои се од основен интерес за решавање проблеми од областа на компјутерските науки. Преку овој предмет студентите ќе се запознаат со основите на теоријата на оптимизација и со методите на изнаоѓање на оптимумот. Ќе се анализираат различни методи на оптимизација, како што се: симплекс методата, проблемот на дуалноста и сензитивноста на проблемите на линеарното програмирање. Ќе се анализира компјутерската примена на секој анализиран проблем, предложувајќи и соодветен модел за оптимизација.

- **Етички и правни прашања во информатички технологии (ИТ)**

Цели на предметната програма: Да се разбере реалниот однос меѓу компјутери, технолошки промени, општеството и законот. Да се истакне моќната улога која компјутерите и компјутерски професионалци ја имаат во технолошкото општество. Да се разберат правните области, кои се релевантни за компјутерската дисциплина. Да се разберат етичките концепти кои се важни за корисниците на компјутери и за професионалците. Да се стекне искуство за разгледување етички прашања и за решавање етички дилеми.

- **Заштита на човековите права**

Целта на овој предмет е: да ги запознае студентите со концептот на меѓународното право за правата на човекот, спроведување на тие права во праксата, нивното влијание во креирањето на националните политики; да ги поттикне студентите да размислуваат критички на односот меѓу меѓународното право и националното право; да ги направи свесни за сегашните меѓународни настани, како тие влијаат врз секојдневниот живот на

луѓето во светот; да ги поттикне студентите да го дадат својот придонес во областа на изготвување на законите за заштита на човековите права, со надеж дека донесувачите на одлуки ќе ги земаат во предвид во процесот на создавање и спроведувањена државните политики.